

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2024-28-1-17-28>

УДК 37.091.3:373.5.091.12-051:37.091.33-057.874

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5023-4284>**Катерина Безрук,**

докторка філософії,

Інституту проблем виховання НАПН України, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНИЙ ХАБ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ УСПІШНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Анотація. Дослідження присвячено вивченню проблеми життєвої успішності старшокласників і чинників, що впливають на її формування. Актуальність дослідження зумовлена глобальними змінами й викликами, зокрема в умовах повномасштабної війни в Україні. У статті наголошено на необхідності адаптації системи освіти до цих умов для сприяння розвитку старшокласників.

Основна мета праці полягає в теоретичному дослідженні інформаційно-ресурсного хабу закладу освіти як моделі формування життєвої успішності старшокласників. У статті розглянуто основні компоненти цієї моделі, її вплив на готовність педагогів до формування життєвої успішності старшокласників. Завдання дослідження охоплювали виявлення основних компонентів моделі, аналіз її ефективності та впровадження, окреслення ролі інформаційно-ресурсного хабу як інтеграційної платформи для забезпечення формування життєвої успішності старшокласників. У процесі дослідження було застосовано системно-структурний аналіз психолого-педагогічних і наукових джерел з проблеми дослідження. Серед теоретичних методів застосовано аналіз, синтез, абстракцію, узагальнення, конкретизацію і систематизацію для дослідження умов та індикаторів інформаційно-ресурсного хабу закладу освіти як моделі формування життєвої успішності старшокласників. Емпіричними методами стали анкетування (офлайн та онлайн), спостереження, бліцопитування. За допомогою зазначених методів було з'ясовано готовність педагогів до формування життєвої успішності старшокласників.

Результати дослідження показали, що створення відкритого інтерактивного простору сприяє більш ефективній співпраці педагогів і старшокласників. Інформаційна компетентність педагогів, яку підвищує інформаційно-ресурсний хаб, є важливим чинником у цьому процесі.

Узагальнені емпіричні дані дають змогу обґрунтувати ефективність створення інформаційно-ресурсного хабу як моделі формування життєвої успішності старшокласників та підтвердити, що створення відкритого, інтерактивного простору, де педагоги можуть взаємодіяти й обмінюватися досвідом, сприяє формуванню життєвої успішності старшокласників та підвищує престиж закладу серед здобувачів освіти, батьків, педагогів і партнерів закладів освіти.

Ключові слова: життєва успішність старшокласників, інформаційно-ресурсний хаб, модель життєвої успішності, освітнє середовище, середовищний підхід.

© Катерина Безрук, 2024

Вступ. Сучасний світ переживає глобальні цивілізаційні зміни, що супроводжуються значними науково-технологічними досягненнями, розвитком культури, проте перед суспільством постають і глобальні виклики: воєнні конфлікти, деформація моральних цінностей, екологічні загрози, міграційні кризи тощо. Особливо це впливає на старшокласників, які в умовах складних соціально-політичних обставин, зокрема повномасштабної війни в Україні, шукають шляхів для визначення власних життєвих орієнтирів, ресурсів для самозбереження та можливостей позитивної самореалізації. У таких умовах освіта має допомагати старшокласникам адаптуватися до змін у світі,

використовуючи інформаційні й ресурсні можливості для вирішення життєвих проблем і досягнення успіху, розвитку та добробуту суспільства.

У цьому контексті особливої значущості набуває процес формування життєвої успішності старшокласників та підготовка педагогів до реалізації цього завдання. У дослідженні ми спираємося на наукові розвідки представників лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання НАПН України, які визначають, що «...життєва успішність – це системна характеристика особистості, пов'язана з переживанням задоволення від досягнутих результатів, соціального визнання в колективі, впевненості та цілеспрямованості в діяльності» [3, с. 250].

Система освіти має допомогти старшокласникам адаптуватися до життя в сучасних умовах, що закріплено на законодавчому рівні, зокрема Указ Президента України №195/2020 від 25.05.2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в новій українській школі» спрямований на «...створення і підтримку здорових та безпечних умов життя і діяльності; основ захисту здоров'я та життя людини від небезпек..., формування індивідуальних характеристик поведінки та звичок, що забезпечують необхідний рівень життєдіяльності..., усвідомлення важливості здорового способу життя та гармонійного розвитку, моделей безпечної та ненасильницької міжособистісної взаємодії...» [14].

На нашу думку, оптимізація процесу формування життєвої успішності старшокласників, яка може бути досягнута завдяки створенню сприятливого освітнього середовища, продуманій спільній стратегії закладу освіти, педагогів, батьків і здобувачів освіти, можлива лише за умов організації педагогічно-доцільної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу.

Мета і завдання. Мета статті полягає в теоретичному дослідженні інформаційно-ресурсного хабу закладу освіти як моделі формування життєвої успішності старшокласників. Завдання дослідження полягали у виявленні основних компонентів моделі, аналізі її ефективності та впровадженні, окресленні ролі інформаційно-ресурсного хабу як інтеграційної платформи для забезпечення формування життєвої успішності старшокласників.

Методи дослідження. Для досягнення мети використано системно-структурний аналіз психолого-педагогічних і наукових джерел з проблеми дослідження. Серед теоретичних методів застосовано аналіз, синтез, абстракцію, узагальнення, конкретизацію і систематизацію для дослідження умов та індикаторів інформаційно-ресурсного хабу закладу освіти як моделі формування життєвої успішності старшокласників.

Емпіричними методами стали анкетування (офлайн та онлайн), спостереження, бліцопитування. За допомогою всіх зазначених методів було з'ясовано готовність педагогів до формування життєвої успішності старшокласників.

Результати дослідження. Останнім часом дослідники, вивчаючи різнорівневі педагогічні системи, прагнуть комплексно оцінити чинники, які сприяють формуванню особистості. Аналіз змісту сучасних психолого-педагогічних і наукових джерел, присвячених дослідженню феномену життєвої успішності, дозволив розробити модель формування життєвої успішності старшокласників у закладах освіти. В її основі закладена концепція створення середовища, яке сприяє процесу формування життєвої успішності старшокласників.

Ми спираємося на думку дослідників О. Lavrentieva, R. Horbatiuk, L. Skripnik, O. Kuchma, V. Penia та М. Rahuta, які розглядають середовище «як систему умов, що створюються в межах певного простору в якому відбувається діяльність суб'єкта...» [4, с. 4-5], а середовищну концепцію «як стратегію, що базується на управлінні процесом розвитку особистості через створення певного середовища» [9, с. 102].

У науковій літературі існує чимало гідних досліджень моделей середовищ різного призначення. Серед них виокремлюють такі актуальні для освітньої галузі середовища, як інформаційне, консультативне, соціальне, навчальне, виховне та інші. Водночас швидкі зміни в просторі інформаційного суспільства вимагають постійного оновлення середовища закладу освіти, пошуку нових організаційних, правових та інших механізмів його функціонування. [4, с. 2]. Українські дослідниці, зокрема В. Кириченко та В. Нечерда, зазначають, що «...соціальне середовище має значний вплив на формування уявлень людини про життєвий успіх через такі соціальні конструкти, як суспільна мораль, релігія, соціальне мислення, соціальна пам'ять, засоби масової інформації, мода, громадська думка, соціальні очікування тощо. Однак лише зріла особистість може будувати життєвий проєкт та обирати стратегії його реалізації, спираючись на система ціннісно-сміслових орієнтирів, власний досвід та індивідуальні потреби» [3, с. 248–249].

Цілісний і вдалий процес формування життєвої успішності старшокласників можливий передусім за умови успішного розвитку інноваційної компетентності педагогів, який «відбувається за умови створення належного рівня внутрішнього інноваційного середовища закладу освіти, що визначається сформованістю місії, цілей і стратегії розвитку закладу освіти, наявністю творчого соціально-психологічного клімату, ефективних систем управління й інформаційно-методичного супроводу нововведень, дієвими зв'язками й способами комунікації як в самому закладі освіти так і з іншими інноваційними установами» [11, с. 62].

Варто зазначити, що однією з організаційно-педагогічних умов формування життєвої успішності старшокласників є розвиток готовності педагогів [10] до її формування, що «ефективніше здійснюється шляхом забезпечення особистісно-орієнтованого навчання педагогів та їхнього залучення до самоосвіти; стимулювання їх участі у наукових, дослідницьких, експериментальних, інноваційних, творчих проєктах, програмах, конкурсах, конференціях, фестивалях, виставках тощо; заохочення до обміну досвідом з колегами, наставниками, експертами, консультантами, науковцями, взаємодопомоги та взаємонавчання, взаємокорекції тощо» [5, с. 113].

Зазначене вище дозволило зробити висновки щодо перспективи розроблення системи підготовки педагогів до формування життєвої успішності старшокласників. Це передбачає переформатування педагогічної, навчальної та методичної роботи з педагогічними працівниками, сприяння усвідомленню ними сутності життєвої успішності, її складових, методів, стратегії й техніки її формування в старшокласників.

Із цією метою було організовано діяльність інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива», який є структурним підрозділом Центру позашкільної роботи Святошинського р-ну м. Києва. Він здійснює інформаційно-методичне забезпечення організації та проведення науково-методичної роботи в закладі, забезпечує підтримку педагогів, що надає можливість для обговорення проблемних питань, індивідуальних консультацій [12], методичного супроводу роботи постійно діючих методичних об'єднань педагогів «Організація освітнього середовища, сприятливого для успішного формування старшокласників».

Інформаційно-ресурсний хаб є центром науково-методичної роботи, де зосереджуються інформаційні, навчально-методичні, нормативні матеріали, зразки планувальної та звітної документації, матеріали кращого досвіду педагогічних працівників. Він організовує взаємодію педагогів із закладами освіти, культури, закладами вищої освіти, науковими установами, інформаційними центрами системи освіти, громадськими об'єднаннями й фондами регіону.

Основною метою інформаційно-ресурсного хабу є комплексна підтримка педагогів щодо формування життєвої успішності старшокласників через консультування з питань успіху й успішності, розвитку оптимістичного світобачення, спрямованості на саморозвиток, розширення соціальної компетентності, планування, розвитку кар'єри, соціального самовизначення, розкриття внутрішнього потенціалу і т. ін.

Організація діяльності інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива» пов'язана з формуванням життєвої успішності старшокласників через створення комплексної системи

підтримки освітнього процесу, що сприяє розвитку ключових компетенцій учнів та підвищує ефективність педагогічної діяльності. Вона ґрунтується на *принципах*:

- організації роботи з педагогічними працівниками (передбачає урахування їхніх інформаційно-методичних потреб і реального рівня професійної компетентності);
- системності й систематичності (передбачає постійну та системну діяльність хабу, яка гарантує ефективну підтримку процесу формування життєвої успішності старшокласників);
- науковості (передбачає використання науково обґрунтованих методик, забезпечує актуальність і ефективність вибору підходів до формування старшокласників, зокрема розвитку їхньої життєвої успішності);
- оперативності й мобільності (передбачає швидку адаптацію до освітніх змін, що дозволяє оперативно реагувати та надати актуальну інформацію і необхідні ресурси);
- прогностичності й випереджувального характеру (передбачає можливість змін у суспільстві та освіті, готуючи педагогів і здобувачів освіти до нових викликів, що сприяє готовності старшокласників до змін, розвитку навичок вирішення складних життєвих ситуацій і досягнення успіху);
- оптимального поєднання індивідуальних і колективних форм роботи.

Основними *функціями* інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива» є прогностична, компенсаторна, коригувальна, трансформаційна, діагностична та моделююча.

Змістовий концентр інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива» передбачає: інформаційно-методичний супровід закладу, підвищення готовності педагогів до формування життєвої успішності здобувачів освіти; створення умов розвитку професійної компетентності, творчої ініціативи педагогічних працівників; створення умов для доступності інформації учням, їхнім батькам і педагогам відповідно до їхніх потреб і запитів; забезпечення трансформації перспективного педагогічного досвіду діяльності педагогів; організацію впровадження наукових досягнень у педагогічну практику.

У своїй діяльності інформаційно-ресурсний хаб «Перспектива» послуговується методами неформального навчання, творчих майстерень, ситуативного, наочного, проєктувального, пошукового навчання та активізацією навчання (рис 1).

Вивчення стану готовності педагогів до формування успішності старшокласників перед початком упровадження інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива» як моделі формування життєвої успішності старшокласників указувало, що значна частина педагогічного колективу не була готова до формування життєвої успішності учнів (76 %), мала певні труднощі з розумінням способів формування життєвої успішності (73 %) та не вбачала необхідності в співпраці зі старшокласниками (69 %) [5, с. 126].

Неформальне навчання або менторство	Творчі майстерні	Ситуаційне навчання (робота з кейсами, квест-технологія)	Наочне навчання (презентації, демонстрація відеоматеріалів)
• Форми: • менторські програми, індивідуальні консультації, майстер-класи • Засоби: • інтерактивні інформаційні матеріали, електронні посібники та онлайн-курси, аудіо- та відеоматеріали • Прийоми: • опорний діалог, спільна робота над проєктами	• Форми: • творчі лабораторії, мистецькі виставки, конкурси та фестивалі. • Засоби: • вебсайти, соціальні мережі, мистецькі матеріали (фарби, олівці, папір), блоги, комп'ютерні програми для творчості. • Прийоми: • стимулювання творчості, індивідуальний підхід до кожного учасника, обговорення та аналіз творчих робіт.	• Форми: • розгляд ситуаційних завдань, вебквести, кейс-студії, організація квестів та квест-гри. • Засоби: • кейси для обговорення, картки з завданнями, відеоматеріали про життєві ситуації. • Прийоми: • групове обговорення кейсів, аналіз різних поглядів на проблему, пошук рішень у команді.	• Форми: • презентації, демонстрація відео- та аудіоматеріалів, виставки • Засоби: • мультимедійні, відеоматеріали, інтерактивні дошки, презентаційні програми, екранізовані матеріали, презентаційні програми. • Прийоми: • активне обговорення показаного матеріалу, рольові ігри, виконання завдань після перегляду
Проектувальне навчання (створення проєктів)	Пошукове навчання (евристичний)	Активізація навчання	
• Форми: • розробка та реалізація проєктів, презентація результатів, дебати. • Засоби: • комп'ютери, інформаційні ресурси, друковані матеріали, презентаційні засоби. • Прийоми: • колективне обговорення та планування проєктів, презентація та захист проєктів перед групою	• Форми: • пошукові проєкти, групові дослідження, вирішення проблемних ситуацій. • Засоби: • самостійна робота, колективний аналіз отриманих даних, створення звітів та презентацій. • Прийоми: • самостійна робота, колективний аналіз отриманих даних, створення звітів та презентацій.	• Форми: • бесіди, мозковий штурм, дискусії, рольові ігри, групові вправи. • Засоби: • комунікаційні засоби (дошки, плакати), письмові матеріали, презентаційні засоби. • Прийоми: • колективна дискусія, виконання завдань у парах або групах, розв'язання проблемних ситуацій.	

Рис. 1. Методи діяльності інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива»

Спостереження за процесом створення інформаційно-ресурсного хабу «Перспектива» й опитування його учасників 2023 та 2024 років дали змогу відзначити позитивну динаміку в розумінні своїх обов'язків кожним учасником. Опитування показало, що на 43 % більше респондентів готові до формування життєвої успішності старшокласників, на 44 % збільшилося розуміння способів її формування і на 35 % – перспективи співпраці зі старшокласниками у формуванні їхньої життєвої успішності.

Рис. 2. Готовність педагогів до формування життєвої успішності старшокласників.

Обговорення. Дослідження психолого-педагогічних і наукових джерел феномену життєвої успішності та створення моделі її формування засвідчують наявність розвідок різних аспектів проблемного питання. Важливими в контексті проблеми є методологічні підходи до розроблення моделі формування життєвої успішності старшокласників, які обґрунтовані в працях І. Беха [6], І. Боровинської [7], О. Єжової [8], В. Кириченко [3], В. Нечерди [3], А. Пугач [15].

В. Кириченко, В. Нечерда, зокрема, зазначають, що для «формування життєвого успіху старшокласників важливо враховувати сукупний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників» [3, с. 253]. Отже, зовнішні чинники – це динамічне освітнє середовище, а внутрішні – особистісні характеристики та життєві навички [3, с. 253].

Варто зазначити, що питання вивчення зовнішніх чинників, які включають поняття середовищного підходу, зокрема освітнього й інформаційного середовища, перебуває в процесі глибшого дослідження. Цим питанням присвятили свої дослідження такі науковці, як Ю. Мануйлов [13], Т. Стойчик [16], В. Желанова [9] та інші, які довели, що цей підхід дозволяє діагностувати, проєктувати та створювати спеціально організоване середовище, яке сприяє якісним позитивним змінам у структурі особистості.

Науковці О. Lavrentieva, R. Horbatiuk тощо, спираючись на ґрунтовні дослідження Ю. Мануйлова, виділяють ключові положення концепції середовища, що можуть бути корисними під час створення моделі формування життєвої успішності підлітків:

- середовище усереднює або типізує особистість. Це положення дозволяє окреслити форму та спроекувати позитивний результат впливу середовища на особистість; середовище, орієнтоване на розвиток активної життєвої позиції, самостійності, відповідальності та здатності до самореалізації, постає еталоном для формування успішної особистості, що дозволяє сформувати власну життєву цінність, засновану на соціально прийнятих та ефективних моделях поведінки;

- середовище надає цілу низку можливостей, воно здатне як збагатити, так обтяжити особистість. Спираючись на це положення, можна проектувати та створювати певні середовищні «ніші» для формування необхідних якостей життєвої успішності;

- середовище сприяє змінам у способі життя в напрямі, що обумовлений його елементами. Це передбачає діагностування, проектування й вироблення формуючих впливів за допомогою динамічних процесів, які спеціально ініціюються середовищем закладу освіти;

- середовище стає засобом розвитку особистості лише тоді, коли воно має відповідні параметри, значення яких визначаються характеристиками ніш та елементів. Це положення передбачає розроблення критеріїв і показників інформаційно-консультаційного середовища закладу освіти;

- формування середовища з відповідними значеннями параметрів є наслідком творчого впливу суб'єкта на середовище. Середовище не створюється стихійно, а є результатом цілеспрямованої діяльності суб'єкта. Звідси випливає потенційна можливість створення середовища з певними спроектованими характеристиками для забезпечення сприятливих умов формування життєвої успішності старшокласників [4, с. 3; 13, с. 23].

Дослідження Ю. Шрейдера дозволи виокремити поняття «інформаційне середовище» та розглядати його «не лише як провідник інформації, а й як активне джерело, що впливає на його учасників» [4, с. 6]. Ми погоджуємося з думкою науковця, що інформаційне освітнє середовище необхідно розглядати «як сукупність компонентів, що забезпечують системну інтеграцію інформаційних технологій в освітній процес з метою підвищення його ефективності» [4, с. 5].

Вивченню цього поняття з різних аспектів присвячені наукові розвідки О. Bondarenko, О. Pakhomova, W. Lewoniewski, які розглядаються потенціал віртуального інформаційного освітнього середовища для навчання здобувачів освіти [1].

У своєму дослідженні О. Konevshchynska., А. Kravchenko підкреслюють важливість створення ефективного інформаційного середовища, яке сприяє обміну знаннями й досвідом між здобувачами освіти та педагогами. Вони розглядають потенціал використання мережевих ресурсів і сервісів як засобів інформаційної та комунікаційної взаємодії між суб'єктами освітньої діяльності в закладах освіти [2].

І. Коновальчук зазначає, що «середовище інноваційного освітнього закладу – це організований простір соціально-культурних, предметно-дизайнерських, навчально-виховних, комунікативно-партнерських і демократично колегіальних умов, у яких реалізується інноваційна функція школи. За функціональним призначенням інноваційне середовище є розвиваючим, оскільки це сукупність цілеспрямовано організованих просторів, континуум яких базується на введенні цінних для кожного суб'єкта духовних смислів і можливостей, які мають одночасно опосередковано потужну й швидку дію...» [11, с. 62].

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати про перспективність моделі формування життєвої успішності старшокласників, яка базується на середовищному підході. Основою цього підходу є створення інформаційного освітнього середовища, яке враховує як зовнішні, так і внутрішні фактори, що сприяє ефективній взаємодії та забезпечує основу для досягнення життєвого успіху старшокласників. Це підкреслює необхідність розроблення та впровадження моделі середовища, орієнтованого на співпрацю всіх учасників освітнього процесу для оптимального формування життєвої успішності старшокласників.

Висновки. Отже, створення інформаційно-методичного хабу як моделі формування життєвої успішності старшокласників передбачає організацію сприятливого освітнього середовища, забезпечення конструктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу, надання соціальної підтримки педагогами, зміцнення партнерських взаємин для організації ефективного навчання.

Дослідження підтверджує, що створення відкритого, інтерактивного простору, де педагоги можуть взаємодіяти й обмінюватися досвідом, сприяє формуванню життєвої успішності старшокласників та підвищує престиж закладу серед здобувачів освіти, батьків, педагогів і партнерів закладів освіти. Крім того, результати дослідження вказують на те, що створення такого хабу може стати індикатором готовності педагогів до ефективної роботи у формуванні життєвої успішності старшокласників, що відкриває нові можливості для подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Bondarenko O., Pakhomova O., Lewoniewski W. The didactic potential of virtual information educational environment as a tool of geography students training. *Materials of the seminar CEUR*. 2020. № 2547. С. 13–23.
2. Konevshchynska O., Kravchenko A Network resources and services as means of information and communication between subjects of educational activity of higher educational institution. *Вісник Житомирського державного університету ім.І.Франка: Педагогічні науки*. 2017. № 3(89). С. 5–11.
3. Kyrychenko V., Necherda V. Formation of life successfulness of senior pupils as a scientific problem. *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*. 2023. P. 245–258. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-1-245-258>.
4. Lavrentieva O., Horbatiuk R., Skripnik L., Kuchma O., Penia V., Pahuta M. Theoretical and methodological bases of designing the educational institution information and consulting environment. *Jour-*

nal of Physics: Conference Series, 2021. (Vol. 1840, No. 1, p. 012060). IOP Publishing. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012060>

5. Безрук К. Формування соціальної успішності підлітків у діяльності учнівського самоврядування : дис. доктора філософії : 011. Київ, 2023. 284 с.

6. Бех І. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. Київ-Чернівці : «Букрек», 2018. 296 с.

7. Бондаренко О., Пахомова О., Левоневський В. Дидактичний потенціал віртуального інформаційного освітнього середовища як засобу навчання студентів-географів. *Materials of the seminar CEUR*. 2020. № 2547. С 13–23.

8. Боровинська І. До психологічного розуміння понять успіх, успішність, життєвий успіх, життєва успішність. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2017. Вип. 3(2), С. 142–148.

9. Єжова О. Аналіз освітніх моделей у контексті формування життєвої успішності учнів старших класів. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2023. Вип. 27. Кн. 1. С. 200–208. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-1-200-208>

10. Желанова В. Екологічний підхід у вищій освіті: сутність та сфера реалізації *Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілеспрямованого навчання* за ред. Дубасенюк О. А. Житомир: Видавництво «Рута». 2016. С. 98–115. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16295/>

11. Кириченко В., Єжова О., Нечерда В., Вороніна Г. Організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 209. С. 191–198. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-191-198>.

12. Коновальчук І. Інноваційне середовище як засіб розвитку інноваційної компетентності педагогів загальноосвітніх навчальних закладів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 4. С. 62–66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_4_14

13. Кучмик Г. Центр професійної кар'єри в училищі. *Професійна освіта*. 2021. № 1. С. 31–33. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731331/1/PO_1_2021.pdf#page=47

14. Мануйлов Ю.Ю. Концептуальні засади екологічного підходу в освіті *Вісник Костромського державного університету. Серія: Педагогіка. Психологія. Соціокінетика*. 2008. № 14. С. 21–26.

15. Про національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі: Указ Президента України №195/2020 від 25.05.2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>

16. Пугач А. Медіаосвітні технології у формуванні життєвої успішності учнів старших класів. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2023. Вип. 27. Кн. 2. С. 137–149. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-2-137-149>

17. Стойчик Т.І. Управління якістю підготовки конкурентоздатних фахівців у закладах професійної освіти: теорія та практика : монографія /за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. Дніпро : Журфонд, 2020. 767 с.

References

1. Bondarenko, O., Pakhomova, O., & Lewoniewski, W. (2020). The didactic potential of virtual information educational environment as a tool of geography students training. *Materials of the seminar CEUR*, 2547 (pp. 13–23).

2. Konevshchynska, O., & Kravchenko, A. (2017). Network resources and services as means of information and communication between subjects of educational activity of higher educational institution. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu im. I. Franka: Pedagogichni nauky*, 3(89), 5-11.

3. Kyrychenko, V., & Necherda, V. (2023). Formation of life successfulness of senior pupils as a scientific problem. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*, 27(1), 245-258. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-1-245-258>.

4. Lavrentieva, O., Horbatiuk, R., Skripnik, L., Kuchma, O., Penia, V., & Pahuta, M. (2021). Theoretical and methodological bases of designing the educational institution information and consulting environment. *Journal of Physics: Conference Series*, 1840(1), 012060. IOP Publishing. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012060>

5. Bezruk, K. (2023). *Formuvannia sotsialnoi uspishnosti pidlitkiv u diialnosti uchnivskoho samovriaduvannia* [The formation of social success of adolescents in the activity of student self-government] (PhD dissertation, Kyiv). Retrieved from https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Na-sayt-Dysertatsiia_Bezruk.pdf

6. Bekh, I. D. (2018). *Osobystist na shliakhu do dukhovnykh tsinnosti* [Personality on the way to spiritual values]. Kyiv-Chernivtsi: “Bukrek”.

7. Bondarenko, O., Pakhomova, O., & Levonevskiy, V. (2020). Dydaktychnyi potentsial virtualnoho informatsiinoho osvitnoho seredovyschcha yak zasobu navchannia studentiv-heohrafiv [Didactic potential of a virtual information educational environment as a means of teaching geographer students]. *Materials of the seminar CEUR*, 2547, 13–23.
8. Borovynska, I. (2017). Do psykhologichnoho rozuminnia poniat uspih, uspishnist, zhyttievyi uspih, zhyttieva uspishnist. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Psykhologichni nauky*, 3(2), 142–148.
9. Yezhova, O. (2023). Analiz osvitnikh modelei u konteksti formuvannia zhyttievoi uspishnosti uchniv starshykh klasiv [Analysis of educational models in the context of formation of life success of high school students]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*, 27(1), 200–208. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-1-200-208>
9. Zhelanova, V. V. (2016) Ekologichnyi pidkhid u vyshchii osviti: sutnist ta sfera realizatsii [Ecological approach in higher education: essence and scope of implementation]. O. A. Dubaseniuk (Ed.), *Teoriia i praktyka profesiinoi maisternosti v umovakh tsilespryamovanoho navchannia* (pp. 98–115). Zhytomyr: Vydavnytstvo “Ruta”. Retrieved from <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16295/>
10. Kyrychenko, V. I., Yezhova, O. O., Necherda, V. B., & Voronina, H. L. (2023). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia zhyttievoi uspishnosti uchniv starshykh klasiv [Organizational and pedagogical conditions of formation of success in life of high school students]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*, 209, 191–198.
11. Konovalchuk, I. (2014). Innovatsiine seredovyschche yak zasib rozvytku innovatsiinoi kompetentnosti pedahohiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Innovative environment as a means of developing the innovative competence of teachers of general educational institutions]. *Visnyk Zhytomirskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 4, 62–66. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_4_14
12. Kuchmyk, H. (2021). Tsentr profesiinoi kariery v uchylyshchi [Professional career center in the school]. *Profesiina osvita*, 1, 31–33. Retrieved from https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731331/1/PO_1_2021.pdf#page=47
13. Manuilov, Yu. Yu. (2008). Kontseptualni zasady ekologichnoho pidkhodu v osviti [Conceptual principles of ecological approach in education]. *Visnyk Kostromskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Pedahohika. Psykhologhiia. Sotsiokinytika*, 14, 21–26.
14. President of Ukraine. (2020). *Pro natsionalnu stratehiu rozbudovy bezpechnoho i zdorovoho osvitnoho seredovyschcha u novii ukrainskii shkoli* [On the national strategy for building a safe and healthy educational environment in a new Ukrainian school] (Decree No. 195/2020, May 25). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>
15. Puhach, A. (2023). Mediaosvitni tekhnologii u formuvanni zhyttievoi uspishnosti uchniv starshykh klasiv [Media and educational technologies in forming the life success of high school students]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*, 27(2), 137–149. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-2-137-149>
16. Stoichyk, T. I. (2020). *Upravlinnia yakistiu pidhotovky konkurentozdatnykh fakhivtsiv u zakladakh profesiinoi osvity: teoriia ta praktyka* [Management of the quality of training of competitive specialists in vocational education institutions: Theory and practice]. Dnipro: Zhurfond.

Kateryna Bezruk,

PhD,

Institute of Problems on Education of the NAES of Ukraine,

Kyiv

INFORMATION AND RESOURCE HUB OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION: A MODEL FOR THE FORMATION OF SENIOR PUPILS' LIFE SUCCESS

Abstract. The research is devoted to the study of the problem of life success of high school students and the factors that influence its formation. The relevance of the study is due to global changes and challenges, particularly in the context of a full-scale war in Ukraine. The article emphasizes the need to adapt the education system to these conditions to promote the development of high school students.

The primary purpose of the study is to theoretically investigate the information and resource hub of an educational institution as a model for the formation of life success of high school students. The article examines the main components of this model and its impact on the readiness of teachers to form the life success of senior pupils.

In the study, a systematic and structural analysis of psychological, pedagogical and scientific sources on the research problem is applied. Among the theoretical methods used were analysis, synthesis, abstraction, generalization, specification, and systematization to study the conditions and indicators of an educational institution's information and resource hub as a model for the formation of life success of senior pupils.

The empirical methods were questionnaires (offline and online), observation, and blitz surveys. All of these methods were used to determine the readiness of teachers to form the life success of high school students.

The study results showed that creating an open interactive space contributes to more effective cooperation between teachers and high school students. The information competence of teachers, which is enhanced by the information and resource hub, is an essential factor in this process.

The generalized empirical data allow us to substantiate the effectiveness of creating an information and resource hub as a model for shaping the life success of high school students and confirm that creating an open, interactive space where teachers can interact and share experiences contributes to the formation of life success of high school students and increases the prestige of the institution among students, parents, teachers and partners of educational institutions.

Key words: *life success of high school students, information and resource hub, model of life success, educational environment, environmental approach.*

Стаття надійшла до редакції 02.09.2024.
Стаття прийнята до публікації 20.09.2024.